

FUNDAMENTALA PREGĂTIRE A ABSOLVENȚILOR UTM – 2002

“La Universitatea Tehnică din Moldova se face carte!”. Această afirmație este, putem spune, “motto”-ul care prefătează orice caracteristică universitară atunci când cazul o cere, fie într-o analiză doctă făcută de specialiști, fie într-o sfătuire intimă de familie, când părinții caută a-și sprijini feciorii-fiicele în căutarea unei universități mai de nădejde.

“La Universitatea Tehnică din Moldova se face carte!”. O spunem și noi înșine, lucrătorii acestei universități. Aici nu poate încăpea vreo autolaudă ieftină, deoarece însuși determinativul “tehnică” inspiră ab initio (de la bun început) o atitudine de maximă seriozitate, dacă ai de gând să intri în acest templu al științelor exacte.

Acest lucru îl știu bine toți acei care “scriu cartea” acestei universități: profesorii, inginerii, laboranții, organizatorii practicilor.

Acest lucru îl știu bine studenții, care învață deja la UTM. Acest lucru îl intuiesc tinerii care aleg pentru viitoarele studii universitare anume UTM. Acest lucru îl conștientizează întreaga societate. Iar peste toate vin argumentele recunoașterii Universității Tehnice din Moldova atât pe plan național, cât și internațional.

De aceea la absolvire simți neapărat legitime sentimente de mândrie pentru tinerii licențiați în diferite domenii ale tehnicii, construcțiilor industriale și civile, arhitecturii și urbanismului, tehnologiilor alimentare, industriei ușoare, informaticii, radioelectronicii și telecomunicațiilor etc. Pe unii dintre ei avem plăcerea să-i prezentăm în rândurile ce urmează.

DE INVENȚII STUDENT – AUTOR

Studentul **Ion Dicusară** și-a susținut proiectul de diplomă la uzina unde și-a făcut practica, unde a muncit în salopetă cot la cot cu inginerii și tehnicienii și a prins gustul mașinilor și sculelor de prelucrat metalul. Este vorba de impunătoarea Uzină “Moldovahidromaș” din Chișinău. Comisia de Stat, în componența căreia intrau nu numai profesori de la UTM, ci și specialiști de la uzină, a apreciat cunoștințele ingineresti ale tânărului absolvent de la Facultatea de Inginerie și Management în Construcția de Mașini, specialitatea “Mașini-Unelte și Scule” cu nota “10”.

Studentul Dicusară a investigat tema “Modernizarea semiautomatului de frezat roți dințate de tipul 53A-30P”. Se știe că în organismele diferitelor mașini există roți dințate care transmit mișcarea mecanică. Ei bine, ne putem imagina ce diversitate enormă de roți dințate se tot fabrică și ce scară imensă de cerințe

mereu în schimbare și modernizare există față de roțile dințate. În plus, Ion Dicusară a cercetat, a muncit cu mașinile de prelucrat metalul pentru a produce nu roți dințate obișnuite, deja cunoscute, ci roți dințate precesionale. Acestea au dinți dispuși într-un fel deosebit față de cei ai roților dințate tradiționale, și anume îndoii spre interiorul roții, sub un unghi drept, astfel că în angrenaj cu o altă roată dințată se unesc aproape toți dinții și nu doar doi, cum se întâmplă la roțile dințate tradiționale.

Se știe că descoperitorul noii transmisii mecanice care se numește “Transmisie planetară precesională cu angrenaj multipar” este rectorul UTM, academicianul **Ion Bostan**. Descoperirea D-sale a fost atestată în 1979 de un consiliu științific de prestigiu mondial la Universitatea Tehnică “Bauman” din Moscova.

Mulți ani în șir la UTM funcționează un laborator tehnic în domeniul transmisiilor precesionale, unde se cercetează și se experimentează inclusiv roțile dințate precesionale. În aceste cercetări sînt atrași și studenții. Deci studentul Ion Dicusară, fire perseverentă în cunoaștere, în profesie, încă de la anul II se încadrase în cercetări și experimentări în acest laborator, sub conducerea dlui **Valeriu Dulgheru**, prof. univ., dr. hab. Și uite-așa, cu ajutorul mentorilor săi, dnii Ion Bostan și Valeriu Dulgheru, și cu propria străduință el devine de două ori autor al unor propuneri de invenții privind capurile de alezat (o strunjire foarte fină a metalului în suprafețele interioare), iar acum, probabil, și proiectul său de diplomă are șanse să devină **brevet de invenție**. Dispozitivul a fost modernizat astfel, că diplomantul Dicusară reușește să frezeze (să îndepărteze metalul de prisos) că se imită angrenajul dintre roata dințată precesională și satelit, în calitate de satelit aflîndu-se însăși scula. În urma respectivelor mișcări de alezaj se obține profilul dorit al dinților. Dacă mai înainte pentru fiecare profil de dinte era necesară o sculă nouă, acum cu aceeași sculă, modernizată de studentul-diplomant Ion Dicusară, se poate obține orice profil al dinților. O economie enormă de muncă și de materiale, în ultimă analiză, de bani.

Diplomantul Dicusară a fost invitat la lucru la uzina, în incinta căreia și-a susținut proiectul de diplomă. Are însă și o altă propunere – de a urma doctorantura. A ales să-și continue studiile, pentru că știe că deja în calitate de doctor-inginer va fi binevenit, inclusiv la aceeași Uzină “Moldovahidromaș”.

În laboratorul de cercetări în tehnologii noi pentru angrenaje precesionale de la UTM diplomantul Dicusară cercetează, experimentează cot la cot cu alți studenți și doctoranzi, cum sînt **Nicolae Trifan**, **Radu** și **Oleg Ciobanu** ș.a. Cu alte cuvinte, nu e vorba de un talent aparte, ci de mase de studenți care fac aici carte serioasă.

Din anul acesta la UTM s-a instituit un concurs pentru “Cel mai bun proiect (lucrare) de diplomă” cu premii din partea Senatului universitar. Iată că la acest prim concurs îl găsim în lista premianților și pe Ion Dicusară, cu premiul de gradul II (400 de lei). Or, aceasta este dovada bunei pregătiri ingineresti a D-sale, fapt ce îi va deschide în viitor multe uși în cariera profesională, începînd cu angajarea în cîmpul muncii.

În incinta Uzinei “Moldovahidromaș”, alături de Ion Dicusară, s-au arătat a fi la înălțimea cerințelor ingineresti moderne și colegii lui: **Ana Leșanu**, **Dumitru Chetrari**, **Mihai Bunescu** ș.a. Avem deci dovada că la Facultatea de Inginerie și Management în Construcția de Mașini într-adevăr se face carte! Promoția anului trecut, de exemplu, aproape în întregime a fost invitată la lucru în Slovenia.

Dacă analizezi, acești copii maturizați solid în studiile ingineresti de greutatea construcțiilor de mașini, devin mai apoi viitorii conducători de ramuri întregi industriale, iar, logic, și de guverne.

EVALUATORI DE IMOBILE

Este o profesie nouă pentru noi, cei care mergem poate cam încet, dar tot mai sigur, în spațiul economiei de piață. Piața bunurilor imobile se tot dezvoltă, lumea cumpără și vinde apartamente, case, vile, blocuri etc. Deci e nevoie de specialiști care să evalueze la justa valoare un imobil. De ce depinde această valoare? De o mie și unu de factori, cum s-ar spune, deci este o știință.

La timpul potrivit Moldova s-a orientat just și grație perspicacității rectoratului UTM, precum și a multor profesori de la Facultatea de Cadastru, Geodezie și Construcții, încă acum 5 ani a fost înființată specialitatea “Evaluarea bunurilor imobile, economie și management” și iată acum societatea noastră primește prima promoție – 36 de evaluatori de imobile. Sînt primii asemenea specialiști în Republica Moldova și în tot arealul CSI. Universitatea Tehnică din Moldova a reușit să întretină o colaborare rodnică în acest sens cu Suedia și Anglia, țări care au o experiență solidă în domeniu, precum și cu Banca Mondială, care ne-au susținut în privința dotării tehnice și mobilității profesorilor și studenților pentru diferite deplasări: seminarii, conferințe.

Toți studenții și-au susținut proiectele de diplomă cu note mari. **Veaceslav Tăbăcaru**, bunăoară, a investigat tema conexiunii dintre oficiile cadastrale și inspectoratele fiscale (pe baza orașului Hîncești), sub îndrumarea dnei **Olga Buzu**, conf. dr., specialist important de domeniu în republică. Diplomantului Tăbăcaru (nota”10”) deja i s-a propus postul de profesor la Colegiul de Construcții din Hîncești, unde va preda un curs de cadastrare.

Vladislav Niculăescu a cercetat tema “Servicii intermediare pe piața de imobile a Republicii Moldova”. Comisia de Stat a putut să se convingă de judecățile mature ale tînărului specialist, de pregătirea lui foarte bună. Diplomantul Niculăescu a abordat o problemă stringentă: necesitatea Codului de etică al intermediarilor. Situația actuală impune elaborarea unui asemenea document pe plan național și nu este exclus că mîine-poimîine tocmai tînărul specialist pregătit la UTM, Vladislav Niculăescu, să fie șeful unei Comisii de Stat pentru scrierea Codului de Etică pentru Serviciile Intermediare pe piața de imobile a Republicii Moldova. Diplomantul UTM Niculăescu lucrează deja ca specialist în cunoscuta firmă pentru tranzacții de imobile din Chișinău – “Lara”.

În mod deosebit a impresionat proiectul de diplomă investigat sub îndrumarea dlui **Nicolae Țurcanu**, prof. univ., de studentul **Andrei Besprozvanii**, în tema “Metode de evaluare a valorii de piață a proprietăților imobiliare amplasate în municipiul Chișinău”. Diplomantul a făcut o analiză critică a coeficienților în conjunctura cererii pe piața de imobile. Acești coeficienți oscilează în funcție de:

- 1) amplasarea imobilului în localitate;
- 2) nivelul de asigurare cu elemente de infrastructură (apă, căldură, gaz, electricitate, canalizare, căi de acces, teren aferent);
- 3) tipul clădirii (situată pe un teren separat, anexă la un alt edificiu);
- 4) unitatea teritorial-administrativă (Chișinău, alte orașe, localități rurale).

Autorul proiectului a demonstrat că acești coeficienți (maximi și minimi) sînt în bună măsură calculați astfel, că ei nu corespund valorilor reale ale imobilelor de stat și deci, în consecință, se creează posibilități de prejudiciere a bugetului de stat.

De menționat că investigațiile diplomantului Besprozvanii s-au făcut cu destule dificultăți, deoarece în condițiile de concurență ale economiei de piață firmele țin în secret majoritatea datelor privind evaluările imobilelor. Diplomantul însă lucrează el însuși într-o firmă privată de domeniu, cunoaște bine și firmele de stat de profil și a făcut o investigație profundă, de care de altfel vor ține cont instituțiile statului pe linia evaluării imobilelor.

Cu alte cuvinte, diplomanții UTM se încadrează chiar de la scrierea proiectului de diplomă în ansamblul enorm al vieții social-economice, caută să îmbunătățească diferitele ei aspecte, să edifice ei înșiși această viață social-economică, în care vor trăi ei și tot neamul lor.

LA FRT SE DEZVOLTĂ STUDIILE FĂRĂ FRECVENȚĂ

Anul de înmatriculare 1997 a fost pentru Facultatea de Radioelectronică și Telecomunicații un an foarte rodnic – pentru prima oară la anul I au fost înmatriculați studenți la specialitățile “Sisteme optoelectronice” și “Telecomunicații”, secția fără frecvență.

Pe parcursul celor cinci ani de studii administrația facultății și corpul profesoral-didactic au depus eforturi pentru a organiza la un nivel înalt procesul de instruire la specialitățile nominalizate în domeniul electronicii și comunicațiilor moderne, conlucrând cu SA MoldTelecom și filialele sale.

În consecință, la selectarea temelor pentru proiectele de diplomă au fost luate în considerare cele mai moderne tehnologii de telecomunicații la solicitările diferitelor întreprinderi și filiale ale SA MoldTelecom.

Dodon Iurie, student în gr. SOE-971, secția fără frecvență, a scris proiectul de diplomă pe tema: “Sporirea capacității informaționale a rețelei de telecomunicații cu fibră optică Chișinău – Hîncești – Ungheni – Bălți – Călărași – Chișinău”. Tema este actuală, consacrată modernizării rețelei cu fibră optică prin utilizarea multiplexării spectrale a canalelor și detecției coerente la recepție. Integrarea metodelor multiplexării spectrale a canalelor și detecției coerente permite să sporim capacitatea informațională a rețelei în baza cablului cu 10 fibre optice pînă la 1 Tb/s, să sporim lungimea sectorului de regenerare (amplificare) pînă la 300 km și să reducem costul de transmisiune a unui kb/s de 3 – 5 ori.

Rezultatele obținute în proiectul diplomantului Iurie Dodon au fost propuse spre implementare, luîndu-se în considerare sporirea pe viitor a volumului transmis prin rețeaua de comunicații cu fibră optică.

MANAGER ÎN TRANSPORTURILE INTERNAȚIONALE

Octavian Ene, absolvent al specialității “Transporturi internaționale”, Catedra “Inginerie și management în transport”, și-a executat proiectul de diplomă la întreprinderea la care a făcut practică în timpul studenției. Proiectul de diplomă se numește “Sporirea eficienței procesului de import a autoturismelor “Nissan” și calității serviciilor prestate la întreprinderea “Vandi SRL”. Această întreprindere este dialer oficial “Nissan” în Moldova, se ocupă de importul din Japonia și desfacerea automobilelor pe piața republicii. Dar acest import se face prin alte întreprinderi intermediare din România, Olanda și Ungaria, fapt care implică cheltuieli în plus, deci și scumpirea mărfii. Însă pentru ca să scapi de intermediar și să importezi direct din Japonia, este necesară o investigație specială în subiectul transporturilor internaționale. Tocmai această investigație a fost executată de absolventul Octavian Ene.

Vom adăuga aici cîteva aspecte. În Moldova actualmente există cca 5 mii de automobile marca “Nissan” importate în anii anteriori, dar automobile purtate. A apărut necesitatea de înființare a unui serviciu de reparație și întreținere a acestui parc. Întreprinderea “Vandi SRL” se ocupă de acest lucru, dar

și aici se cer investigații de management tehnic, pentru că serviciul trebuie să se modernizeze continuu. Licențiatul UTM, Octavian Ene, a investigat și acest aspect, venind cu idei eficiente.

Tînărul inginer spune că pe parcursul primilor 3 ani de facultate a studiat o seamă de discipline economice: managementul și marketingul ramurii, evidența contabilă, publicitatea, relațiile cu presa etc. Toate acestea au contribuit din plin la formarea lui ca manager. Vom sublinia: Octavian Ene este inginer în domeniul transporturilor, ceea ce înseamnă că știe bine partea tehnică a ramurii. Dar în același timp el este și un bun manager, poate conduce pe căi economice avantajoase o întreprindere, o firmă în domeniu.

Sigur că el a avut mai multe oferte de muncă, inclusiv de la întreprinderea unde și-a elaborat proiectul de diplomă, apreciat de altfel de Comisia de Stat cu notă maximă.

STUDENTII UTM EXECUTĂ COMANDA UTM

Proiectul de diplomă cu tema “Sistem informatic “Biblioteca” a fost executat de doi studenți-absolvenți de la FCIM, și anume: **Eugen Beleaev** și **Sergiu Cerneatovici**. Beneficiarul investigației este Biblioteca științifică a UTM. Există un proiect mai larg, condus de prof. **Veaceslav Perju**, șef al Departamentului de Informatizare a UTM, cu participarea inginerului-coordonator **Ion Botezatu**, responsabil pentru computerizarea bibliotecii UTM, și a dnei **Maria Ciobanu**, directorul Bibliotecii UTM. În calitate de consultant se află **Dorian Saranciuc**, lector superior la Catedra “Tehnologii Informaționale”, FCIM și concomitent conducător al proiectului de diplomă pentru partea soft-ului, executat de studenții Beleaev și Cerneatovici. Ei au efectuat o muncă serioasă de analiză a multiplelor exigențe informaționale privind partea soft-ului. Ideea proiectului constă în facilitarea muncii bibliotecarilor privind relațiile lor cu abonații, precum și achiziția de noi publicații etc. Concomitent și abonații bibliotecii vor avea posibilitatea să acceseze baza de date din bibliotecă prin Internet. Un al treilea aspect ar fi că fiecare abonat își va putea vedea prin Internet fișa sa: ce cărți a luat de la bibliotecă, la ce termen trebuie să le restituie etc. Mai este și aspectul al patrulea: crearea unei baze de publicații electronice. Baza publicațiilor electronice va fi accesibilă oricărui doritor, inclusiv din afara universității prin Internet. Exprimîndu-ne rezumativ, în investigațiile lor studenții au elaborat un sistem care permite a păstra, a extrage, a sorta și a prelucra informația respectivă. Sistemul permite căutarea cărții după diferiți indicatori: tematică, autor, anul de publicare etc.

Prin urmare, partea soft-ului pentru biblioteca universității deja există. Însă partea hard-ului mai necesită eforturi: calculatoare în fiecare punct de lucru al bibliotecii (la achiziție, la abonament, la sala de lectură etc).

Un lucru nou în proiect este utilizarea codificării cărților. Pe orice carte a bibliotecii va fi fixat un cod, iar bibliotecarul, fără a mai căuta în baza de date cartea respectivă, va fi suficient să scaneze codul cărții și pe ecran va apare în mod automat informația: la cine (unde) se află cartea dată, care este numărul ei de inventar, autorul etc. Și carnetele de cititor ale studenților vor avea codul lor: bibliotecarul, la fel, le va scana rapid (cum se procedează în magazine, la casă) și abonatul va fi indentificat imediat în baza de date. Pe lîngă o viteză rapidă în servire sistemul va ajuta și la depistarea unor încercări de a încălca regulamentul: de exemplu, a înlocui cartea luată cu o alta etc.

Licențiații Beleaev și Cerneatovici au lucrat timp de mai multe luni cot la cot cu bibliotecarele și inginerul UTM, Ion Botezatu. Volumul de lucru a fost foarte mare. Dar urmează un alt volum de muncă, poate și mai mare – introducerea în baza de date a enormului fond de publicații din bibliotecă. Acțiunea va fi sigură că de o durată mai lungă.

Iată un exemplu când studenții UTM se manifestă ca ingineri-informaticieni de o foarte bună pregătire, iar faptul că au executat comanda Alma Mater a adus un plus emotiv în atmosfera susținerii proiectelor de diplomă.

CONSUMUL ENERGIEI ELECTRICE – PROBLEMĂ ACTUALĂ INVESTIGATĂ DE LICENȚIATUL UTM

Sergiu Diacov, student la FE, și-a susținut proiectul de diplomă într-o temă ardentă: “Analiza metodelor de prognoză pe scurtă durată a consumului de energie electrică în liniile de tensiune medie”.

Este o temă într-adevăr ardentă, ne dăm seama cu toții, doar sîntem consumatori de energie electrică și tare ne supărăm cînd se întîmplă o întrerupere a acestei energii. De ce s-ar întîmpla? Unul din principalele motive este că nu s-a pronosticat cam cîtă energie ar putea să se consume, să zicem, într-o zi de sărbătoare sau în anumite ore ale serii etc.

Există un management, o știință de a conduce domeniul energiei electrice, afirmă diplomantul UTM. Și iată că în acest management intră ca parte componentă prognoza sarcinii electrice. Ea se face pe baza datelor statistice a consumului din trecut, luîndu-se în vedere și factorii actuali. Volumul de calcule e foarte mare și această prognoză se poate face doar la un calculator performant.

Prognoza este necesară și pentru a prevedea și evita accidentele din rețea. Deci pe baza prognozei vom putea planifica mai realist rezervele de putere în sistem și analiza cu precizie securitatea sistemului fie prin pornirea, fie prin oprirea anumitor generatoare electrice.

- Am lucrat la temă aproape un an, sub îndrumarea dlui **Ion Stratan**, profesor universitar, decanul facultății, spune Sergiu Diacov. Ideea proiectului venise acum un an, cînd fusesem la practică la București. În România tema prognozelor sarcinilor electrice este studiată continuu și foarte minuțios. Faptul e justificat. Pentru că dacă ai prognoze bune, aprovizionarea electrică decurge uniform sub toate aspectele tehnice. Asemenea prognoze la noi se fac desigur. Însă metodele sînt deja moral depășite. Eu am reușit, împreună cu îndrumătorul meu, să găsesc un șir de soluții pe baza datelor statistice pe anii 2000 și 2001 a RED (Rețelele Electrice de Distribuție) “Chișinău”. Aceste date statistice nu se găsesc ușor. Dar UTM are o colaborare fructuoasă cu Grupul “Union Fenosa”, în particular cu președintele acesteia, **Ignacio Ibarra**, și atare materiale voluminoase ne-au fost puse la dispoziție. Eu sper că în viitor, tot prin colaborarea cu “Union Fenosa”, voi putea aplica soluțiile mele de prognoză chiar în cadrul rețelelor din subordonare.

Vom adăuga că licențiatul Sergiu Diacov este deja încadrat în compania “Union Fenosa” și avem toată încrederea că proiectul lui va aduce dividende serioase.

Cu toate că proiectul a trecut cu brio examenul, Sergiu Diacov, împreună cu profesorul Ion Stratan, vor continua să lucreze asupra soluțiilor de prognoză. Deci putem afirma că tînărul licențiat-electrician Sergiu Diacov nu doar că are pregătirea necesară de tehnicist, să spunem așa, ci este un specialist cugetător, care are și voința, și puterea de creativitate pentru a susține mereu progresul tehnico-științific în ramura energiei.

Trebuie să spunem că toți colegii lui Sergiu Diacov de la specialitatea “Sisteme și rețele electrice” au susținut cu succes proiectele de diplomă. Toți au fost invitați la locuri de muncă prestigioase și nimeni dintre ei nu are teamă de... stafia șomajului. Deci calitatea universitară oferită de UTM garantează viitorul absolvenților săi.

INGINERI – ARTIȘTI

Absolventele Facultății de Industrie Ușoară au în diplome mențiunea “inginer”, dar meseria lor ar cere și specificarea “modelare”, noțiune care intră deja în aria artei, de aici și titlul informației date. De altfel, și în unele proiecte de diplomă figurează termenul respectiv. De exemplu, absolventa **Natalia Gumeniuc** și-a ales tema “Proiectarea artistică a costumului pe baza îmbrăcăminte naționale rusești”. Natalia este rusoaică de naționalitate și desigur că înțelege, simte mai profund anume tradiția rusească.

- M-am inspirat din tablourile lui Nicolai Rerih, zice Natalia, dar am căutat să fac și o legătură între vechi și nou.

Dînsa a executat un triptic de costume femeiești stil rusesc, combinînd în mod reușit tradiția cu modernul. Tripticul ei a fost apreciat cu nota maximă nu numai de Comisia de Stat Examinatorie, dar și de Casa Centrală de Modele din Chișinău.

Specialiștii susțin că Natalia va fi un inginer-designer vestimentar de probă înaltă, ea conștientizează că esteticul vestimentației creează dispoziție bună, deci și o atmosferă în care se lucrează și se trăiește frumos. Visează să lucreze sau chiar să întemeieze un atelier privat de croitorie artistică.

Lucia Cușnir a ales pentru proiectul său de diplomă tema “Proiectarea artistică, constructivă și tehnologică a modelelor de saboți pentru femei în cadrul întreprinderii de încălțăminte”.

- Trebuie să cunoaștem și să creăm atît părțile constructivă și tehnologică a încălțăminte, cît și partea artistică, spune absolventa Lucia Cușnir. În plus, trebuie să știm a organiza și amenaja o întreprindere de profil.

Lucia judecă bine, ca un veritabil inginer-manager și, concomitent, ca un artist. Ea este recunoscătoare facultății și nominal dlui **Constantin Spînu**, decanul acesteia (pe care îl caracterizează ca o fire blîndă, cu mult tact, un îndrumător cu suflet), dnei **Valentina Bulgaru**, șef catedră, profesoarelor **Marina Malcoci**, **Ecaterina Pascari**, **Marina Goreaciovski**, **Stela Bălan** și profesorilor **Grigore Ucrainschi** și **Iurie Cebotari**, pentru că grație d-lor anii de studenție au fost plini și rodnici.

Lucia Cușnir vrea să deschidă o afacere proprie – o întreprindere de încălțăminte-model. Se va asocia cu alte college

ale sale, căci toate visează să înființeze ateliere și firme proprii.

În aceste fete-femei absolvente de la FIU întrevădem temelia clasei de mijloc, acea clasă de întreprinzători energici, dornici să împînzească republica cu întreprinderi mici și mijlocii, oferind și altora locuri de muncă, clasă pe care o așteptăm să se întărească...

Corina Boldișor se vede și ea proprietar de firmă în domeniul designului vestimentar. A susținut un proiect de diplomă foarte complex: “Proiectarea inginerescă și artistică a colecției de ansambluri vestimentare pentru femei și elaborarea tehnologiei de proiectare”.

Dra Boldișor și-a făcut practica “în provincie”, la întreprinderea “Tricon” din Cahul. Va fi inginer-tehnolog în tricoturi. Are și cunoștințele necesare, dar și ambiții de a contribui la dezvoltarea industriei

ușoare din Moldova, așa a și spus. Pare cam maximalistă, dar vorbele ei au tîlc și de aceea plac. Ea deja a fost invitată la lucru la Cahul, în calitate de inginer-tehnolog. De altfel, Cahulul a invitat la lucru mai multe absolvente ale FIU, căci cererea în tricouri are tendințe de creștere, întreprinderea se dezvoltă, are nevoie de ingineri tineri.

Corina, ca și toate fetele de la FIU, are o imaginație artistică debordantă, îți poate vorbi și demonstra ore în șir.

Da, avem ingineri cu inspirație!

PROIECTELE DE DIPLOMĂ FUA EXECUTATE LA COMENZI REALE DIN REPUBLICĂ ȘI... DIN STRĂINĂTATE

La FUA susținerea proiectelor de diplomă a demarat cu proiectul absolventei **Elena Buzduga**, care a cercetat și realizat la comanda Primăriei municipiului Chișinău tema “Amenajarea cartierului rezidențial pe str. Bucovina, Chișinău”, unde, apropo, intră și construcții ale UTM. Vom adăuga, că Elena Buzduga este premiantă a Concursului universitar “Executarea și susținerea celor mai bune proiecte (lucrări) de diplomă”.

- În anul acesta, relevă dl **Nistor Grozavu**, decanul FUA, conf. univ., dr., la FUA s-au susținut proiecte de diplomă la mai multe specialități: “Arhitectura”, “Ingineria gospodăriilor comunale”, “Gospodărirea și protecția apelor”, “Alimentări cu căldură și gaze”, “Ventilație, căi ferate, drumuri și poduri”, “Tehnologia materialelor și articolelor de construcție”, “Mașini și utilaje pentru construcții” și o promoție nouă – “Inginerie și management în protecția mediului”.

La majoritatea specialităților aproape toate proiectele de diplomă sînt bazate pe un suport real. Mai mult. La specialitățile “Ingineria gospodăriilor comunale”, “Gospodărirea și protecția apelor”, practic toate proiectele de diplomă au cercetat și executat niște comenzi reale fie a Preturii sectorului Botanica, unde este amplasat blocul de studii al facultății, fie a Primăriei municipiului Chișinău, fie a altor primării din republică. Iar proiectele de la specialitatea “Inginerie și management în protecția mediului”, în totalitate, sînt efectuate la comenzile Ministerului Ecologiei, Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului. Două proiecte de diplomă au fost executate la comanda unor municipalități din Turcia, autorii acestor proiecte, studenți ai UTM, sînt cetățeni ai Turciei.

În total, republica și alte țări primesc de la Facultatea de Urbanistică și Arhitectură, UTM peste 120 de ingineri pregătiți la nivelul exigențelor moderne. Absolut toți absolvenții și-au ales locurile de muncă (anume că și-au ales, pentru că cererea de ingineri din partea Economiei Naționale este deja mai mare decît oferta facultății). Nu încapе îndoială că asemenea ingineri vor da un plus de viteză progresului economic din țară acum, cînd căutăm să construim o societate pe principiile economiei libere. De altfel, majoritatea tinerilor ingineri de la FUA vor lucra tocmai acolo, unde vor trebui să-și realizeze proiectul de diplomă. Mulți dintre ei, încă din anii studenției (IV și V), au participat la diverse concursuri internaționale, unde au cucerit premii înalte nu pentru idei teoretice abstracte, ci pentru proiecte concrete, deja realizate în viață. Or, acesta a fost deja un test de calitate pentru nivelul de pregătire inginerescă la FUA, UTM.

21 DE LICENȚIAȚI UTM ȘI-AU SUSȚINUT PROIECTELE DE DIPLOMA

ÎN LIMBA FRANCEZĂ

Cei 21 de absolvenți ai Filierei Francofone “Tehnologii Alimentare” de la Facultatea de Inginerie și Management în Industria Alimentară (FTMIA), UTM și-au susținut proiectele de diplomă, precum era și de așteptat, în limba franceză. Faptul utilizării limbii franceze aici este destul de solid. Grupa academică toți cei 5 ani de studii a urmat toate cursurile în franceză, inclusiv cu profesori din Franța; stagiile de practică au fost realizate în Franța și în alte țări francofone. Proiectele de diplomă, firește, de asemenea au fost realizate și susținute în franceză, iar unii diplomanți vor urma masteratul și, probabil, și doctoratul tot în Franța. E ceva cu totul excepțional pentru noi, dacă e să ne referim la situația de câțiva ani în urmă, când, în virtutea istoriei cunoscute, omniprezentă era limba rusă și pe atunci mulți se îndoiau că tineretul studios ar putea avea succese rapide pe terenul altor limbi, îndepărtate de uzul nostru permanent. Dar iată că studenții noștri, precum și mulți profesori de la noi și-au demonstrat lor înșine și nouă tuturor că se poate trece și la franceză, și la engleză, și la alte limbi cerute de noul context istoric-social-cultural.

Un exemplu strălucit l-a dat diplomanta **Oxana Pruteanu**. Proiectul ei de diplomă s-a numit “Managementul fermentării manolactice în vinurile albe și roșii din Republica Moldova”. Diplomanta făcuse anterior, paralel cu studiile audioriale, un stagiu de doi ani la societățile moldo-franceze “Lactofatec” și “Promotec”, care se află în cadrul Institutului Alimentar din Chișinău. În laboratoarele de acolo studenta a adunat mult material factologic privind vinurile și produsele din vin de la noi, astfel că a impresionat Comisia de Stat Examinatorie prin cunoștințele vaste, dar și prin limbajul francez plin de terminologie inginerescă-vinicola, inginerescă-alimentație publică, managementul și marketingul ramurii.

Oxana Pruteanu va urma în continuare masteratul de un an în Franța, la Universitatea din Toulouse, specialitatea “Calitatea produselor alimentare”.

Mulți dintre absolvenții Filierei Francofone date sînt deja încadrați în muncă la diferite fabrici alimentare din republică. Ar putea să apară întrebarea: dacă au studiat în limba franceză, nu vor întâmpina oare dificultăți în utilizarea terminologiei române de specialitate? Nu există nici un pericol în acest sens, pentru că paralel ei au învățat și terminologia română, deci cunosc terminologia în ambele limbi, ba chiar și în engleză.

Dar dedesubtul avantajului Filierei Francofone se constituie în faptul că din acești tineri ingineri “cu limbă” vor fi recrutați specialiști pentru ministerele de resort, ei vor face legăturile cu țările străine în problemele de importanță majoră pentru dezvoltarea domeniilor respective de la noi. Sînt cadre care știu și tehnica, și managementul, și limbile.

Da, afirmarea-dicton “**La Universitatea Tehnică din Moldova se face carte!**” capătă contururi proeminente, când întâlnești asemenea tineri ingineri ca acei despre care am avut plăcerea să vă relatăm, cu ocazia susținerii proiectelor de diplomă, în vara 2002, la cele 9 facultăți ale UTM.

Leonid BUSUIOC

